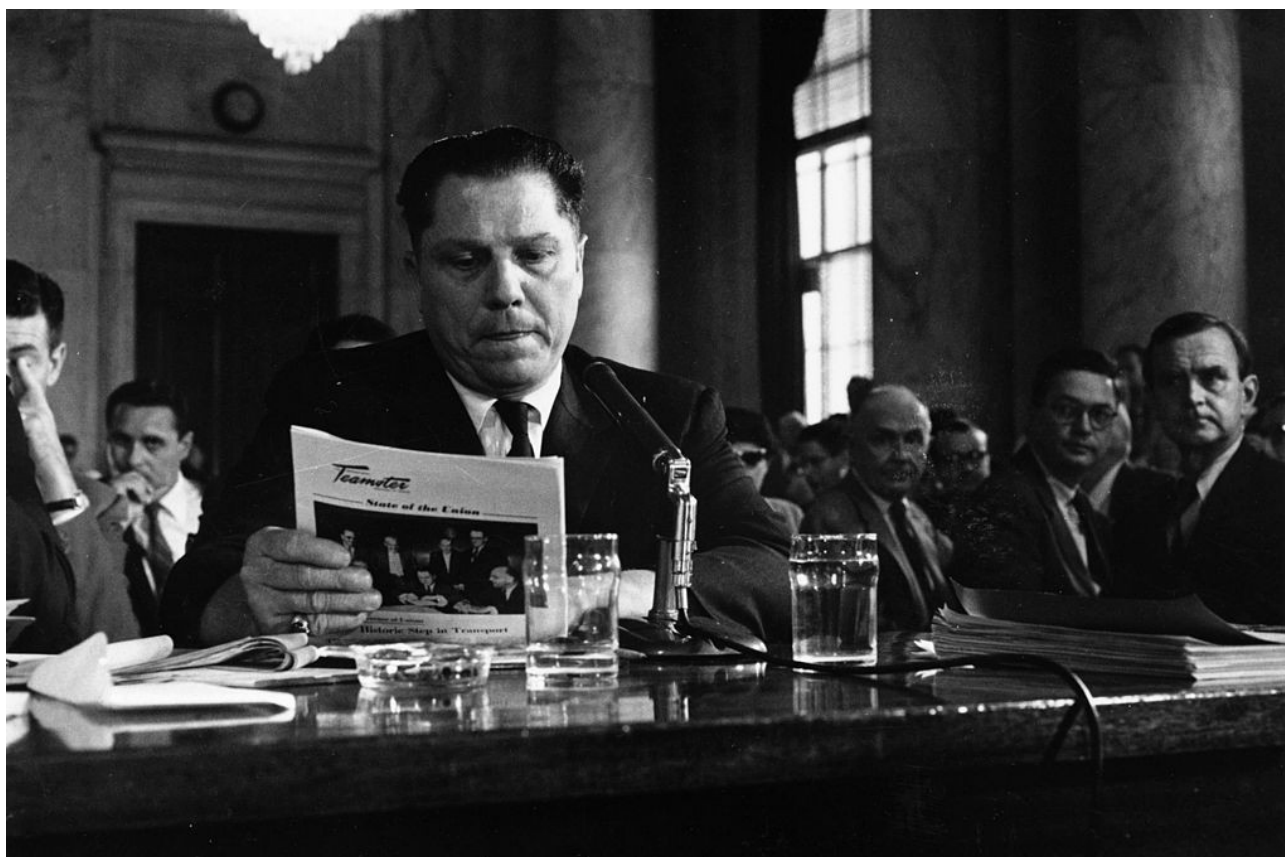

Barry Eidlin: Vi ska inte vara nostalgiska över Jimmy Hoffa

[Ur [Jacobin magazine](#), 2 januari 2020. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Vid en tidpunkt då arbetarklassen är historiskt svag är det frestande att titta på porträttet av Jimmy Hoffa i Martin Scorseses *The Irishman* och längta efter liknande arbetarledare idag. Men även om Hoffa förhandlade fram avtal som förbättrade livet för miljontals, så rörde hans ledarskap också vägen för Teamsters' [Transportarbetarfackets] förfall.

Amerikanske fackföreningsledaren och Teamsters' ordförande Jimmy Hoffa vittnar under en utfrågning om kriminell facklig verksamhet, 11 augusti 1958. Keystone / Getty

Nästan 45 år efter att han 1975 försvann utanför restaurangen Machus Red Fox i en förort till Detroit, väcker fackföreningsledaren Jimmy Hoffa återigen nytt intresse, till stor del tack vare Martin Scorseses senaste film, *The Irishman*. Få har förkroppsligat bilden av en tuff "fackföreningsboss" mer än Hoffa, som ledde International Brotherhood of Teamsters (IBT) mellan 1958 och 1967, då han åkte i federalt fängelse efter anklagelser om mutor och manipulering av en jury.

Trots (eller kanske på grund av) att han var allmänt känd som kriminell försöker en del rehabilitera Hoffa, och hävdar att "han var en av den amerikanska historiens mest lysande, effektiva och ambitiösa fackföreningsledare", även om han var lite skurkaktig. Om vi bortser från de etiska felstegen, var han en pålitlig försvarare av arbetarnas intressen och slutade aldrig att kämpa för

dem. Det gav honom varaktig lojalitet och beundran från miljonernas medlemmar i Teamsters.

Det är sant att det finns mycket att beundra hos Hoffa, i synnerhet hans organisatoriska skarpsinne och skicklighet att förhandla. Hoffa brydde sig verkligen om sina medlemmar. Hans handlingar förbättrade livet för miljoner med hjälp av stabila avtal och rejäla förmåner. Jämfört med en del av de papperstigrar som tas för arbetarledare idag, som den utskämda tidigare ordföranden för bilarbetarfacket Gary Jones, framstår en tuff strategisk ledare som Hoffa ganska bra.

Problemet är att Hoffas brister inte bara var karaktärsbrister som går att förbise. Hans personliga korrupktion och "tuffing-" ledarskap försvagade den fackförening som han hävdade att han brydde sig om och förberedde scenen för årtionden av förfall för fackföreningarna. Det är inte det mönster för fackligt ledarskap som vi behöver idag.

Hoffas beundransvärda sida

Även om Hoffas förbindelser med maffian fick de flesta rubrikerna och mest filmtid i Hollywood, så var han mycket mer än en bundsförvant till maffian. Hans mästertliga förhandlings- och organisatoriska skicklighet hjälpte till att förvandla Teamsters till en av Nordamerikas största och mäktigaste fackföreningar. Mellan 1935 och 1957, just innan Hoffa tog över ledningen, exploderade Teamsters' medlemsantal från 146.000 till 1,5 miljoner, och det fortsatte att växa till 2 miljoner 1976, året efter att han försvann.

Kärnan i denna tillväxt var Nationella transportavtalet (NMFA), kronan på Hoffas verk. Det var en sammanslagning av flera regionala avtal som gjordes 1964, och det täckte vid sin höjdpunkt mer än 400.000 arbetare i 16.000 transportföretag. Det betydde att nästan samtliga arbetare inom lokala transporter och transportererna mellan städer i USA, i början av 1970-talet var fackligt organiserade.

Det ledde inte bara till en dramatisk förbättring av de löner, förmåner och arbetsvillkor som täcktes av NMFA, utan gav också Hoffa och Teamsters kontroll över en livsviktig del av den amerikanska ekonomin. Praktiskt taget inga varor kunde flyttas utan Teamsters' arbetare, och Hoffa utnyttjade det till sin fördel under förhandlingarna.

Även om Hoffa förtjänar en hel del beröm för att ha snickrat till NMFA, så var det inte han som kom på idén. I väst hade en företagsam om än korrumperad fackföreningsledare från Seattle vid namn Dave Beck på 1930-talet knåpat ihop ett regionalt huvudavtal. Och i mellanvästern hade en grupp trotskistiska Teamstermedlemmar spridit sig från sin bas i Minneapolis och använt innovativa tekniker för att organisera marktransporterna.

De är berömda för att ha fått sina erfarenheter under strejken 1934, som gjorde Minneapolis till en fackföreningsstad. Och efter att befäst sin makt i Tvillingstäderna [Minneapolis och St Paul] försökte de lansera sin vision om stridbara industrifackföreningar i hela regionen. De var så framgångsrika att de vann över många Teamsterrepresentanter över hela regionen till sin organiseringskampanj om än inte till sin ideologi. Teamsters' ordförande Daniel Tobin anställde till och med en av ledarna från Minneapolis, Farrell Dobbs, som huvudorganisatör.

Dobbs blev en tidig mentor åt den unge Hoffa, som då arbetade som organisatör för Detroit's lokalavdelning 299. Han gillade Dobbs strategiska tänkande och militans, även om han inte hade så stor användning för hans politik. I slutändan vände sig Hoffa mot sin mentor, och var en lojal fotsoldat

när Tobin 1941 skickade iväg honom till Minneapolis för att hjälpa till att krossa trotskisternas organisation där. Men han glömde aldrig de lärdomar Dobbs gav honom. Flera år senare beskrev Hoffa Dobbs som ”en mycket framsynt person ... som skisserade och var arkitekt av våra landsvägsoperationer”.

Men det var Hoffa som tog de planer som Dobbs (och Beck) hade utarbetat och skapade ett verkligt nationellt transportavtal. Att göra det krävde en enorm förhandlingsskicklighet. När en läser redogörelser för de komplicerade förhandlingarna bland tusentals transportanställda och hundratals av Teamsters' lokalavdelningar, måste en imponeras av Hoffas hantverk.

Trots att han inte hade så mycket formell utbildning kände han till mer om transportindustrins ekonomi än arbetsgivarna, och han använde denna kunskap för att få med dem på tåget. Ibland innebar det att visa dem att facklig organisering skulle minska den mördande konkurrens som gjorde livet svårt för transportföretag med små marginaler. Andra gånger innebar det att ställa stora arbetsgivare mot de små, eller arbetsgivare i en stad mot arbetsgivare i en annan stad. Taktiskt medförde det en blandning av stridbarhet och anpassning, militanta strejker mot vissa arbetsgivare, och fina avtal och mutor för andra.

Ännu mer imponerande var kanske det arbete som Hoffa utförde för att få med sina lokala ledare på NMFA. Jämfört med andra fackföreningar är Teamsters än idag mer decentraliserat, men innan Hoffa var det svårt att tala om IBT som en nationell enhet. Istället var det en samling regionala furstendömen. För att Hoffa skulle kunna smida fram ett nationellt avtal måste han övertala och betvinga denna grupp vitt skilda fackföreningsbaroner.

Något som komplicerade saker och ting var det faktum att Hoffa, för att få till stånd ett nationellt avtal, måste få arbetsgivarna att öka lönerna dramatiskt i vissa regioner, och samtidigt få fackföreningsledarna i de större städerna att hålla tillbaka sina krav för att få ner dem på en nationell nivå. För att göra det ingrep han skickligt i lokala dispyter, stödde uppror bland basmedlemmarna när det var till hans fördel, som i Los Angeles, och krossa dem när de inte gjorde det, som i Philadelphia.

Även om det huvudavtal som följde inte blev norm, så höjde det icke desto mindre nivåerna inom transportindustrin i hela landet, och förvandlade ett osäkert, brutalt exploaterande jobb till ett säkrare jobb med anständiga löner. Dessutom förhandlade Hoffa fram arbetsgivarfinansierade pensioner som säkrade Teamsters' medlemmar en trygg, värdig pension. Och till skillnad från många av dagens arbetarledare var inte Hoffa rädd för strejker, och han använde dem på ett effektivt sätt för att lösa klagomål och få arbetsgivare att gå med på hans villkor. Som ett resultat av det växte Teamsters' makt och medlemsantal under hans tid som ordförande.

Hoffas baksida

Men trots all sin förhandlingsskicklighet och hängivenhet, innebar Hoffas ledarstil ett högt pris på lång sikt. Hans personliga korruption och tolerans mot korruption hos andra öppnade inte bara fackföreningen för maffians inflytande, utan ledde också till att fackföreningstjänstemän fixade sig egna förmåner och mer allmänt sett till kompisrelationer mellan fackföreningstjänstemännen och arbetsgivarna. Samtidigt tystades oppositionen av hans personcentrerade och enväldiga ledarskap och gynnade lojala jasägare i fackföreningen.

Efter Hoffas försvinnande överläts makten till ett skikt korrumpierade feodala baroner, som var mycket mer intresserade av att sko sig och bevaka sitt territorium än av att kämpa för arbetarna. De visade sig ovanligt dåliga på att svara på utmaningarna från avreglering, arbetsgivarnas starkare position och den antifackliga offensiv som inleddes på 1970-talet. Resultatet blev en nedgång för fackföreningarna.

För en del, inklusive många av Teamsters' medlemmar vid den tiden, var Hoffas korruption och envælde ett lågt pris att betala jämfört med det goda han gjorde, eller till och med nödvändiga val med tanke på den miljö han tvingades verka i. Ingendera är sant. Även om vi kan uppskatta Hoffas skicklighet och hängivenhet som facklig ledare, måste vi också inse att det förfall och nedgång för Teamsters som kom efter honom *berodde på* arvet efter honom. Det var inte en avvikelse från det.

Korruption

Hoffas korruption gjorde det inte bara möjligt för honom att berika sig själv på medlemmarnas bekostnad, utan undergrävde också direkt fackföreningarnas makt. De vanliga redogörelserna för rättegångarna som satte Hoffa i fängelse, riktar in sig på att han anklagades för att ha manipulerat juryn, vilket får det att låta som om han dömdes för en teknikalitet. Men det är viktigt att förstå de brott han begick för att ställas inför rätta till att börja med.

Ett fall gällde Hoffas ansträngningar på 1950-talet att plocka åt sig hundratusentals dollar från Teamsters' Centrala pensionsfond via ljusskygga fastighetsutvecklingsprojekt i Florida, där han hade hemliga intressen. Enkelt uttryckt använde han medlemmarnas pensionspengar för sin egen personliga vinning.

Även om det var olagligt, kan det verka förlåtligt att han gynnade sig själv på detta sätt, i ljuset av det goda som han gjorde för Teamsters' medlemmar. Man kan rationalisera att han visserligen tog mutor, men det gjorde alla och han kämpade åtminstone hårt för sina medlemmar. Men det andra fallet undergräver även tanken att Hoffa kämpade för sina medlemmar.

Det fallet gällde ett företag vid namn *Test Fleet*. Det var ett åkeri som Hoffa och kompisen och Teamsterrepresentanten Bert Brennan från Detroit tog över i Tennessee 1949, och då använde sina fruars flicknamn för att undvika upptäckt. *Test Fleet* erbjöd sina tjänster till ett annat företag, *Commercial Carriers*, som höll på att tackla en vild strejk mot sina Teamsterrepresenterade ägare-åkare.

När *Test Fleet* tog över åkeriverksamheten, sa *Commercial Carriers* upp sina ägare-åkares transportkontrakt, knäckte strejken och gjorde Teamsters' medlemmar arbetslösa. Hoffa bildade i själva verket ett företag för att bli strejkbrytare mot sina egna medlemmar. Som salt i såren vädjade en del av de arbetslösa chaufförerna till Hoffa om att få tillbaka sina jobb, utan att veta om att han var direkt ansvarig för deras besvärliga situation. Det är inte överraskande att deras vädjan klingade för döva öron. Samtidigt tjänade Hoffa och Brennan 125.000 dollar – i 1950-talets penningvärde – på sin ursprungliga investering på 4.000 dollar.

Anklagelsen om manipulering av juryn härrörde från fallet med *Test Fleet*, när Hoffa åtalades för att ha mutat flera jurymedlemmar för att få en jury som inte skulle kunna enas. I sig själv skulle man kunna förlåta jurymanipulerandet som en nödvändig aggressiv taktik för att kämpa mot regeringens åklagare, som var ute efter att tysta en arbetarklassföreträdare. Det var förvisso så Hoffa och hans

anhängare framställde det. Och i ärlighetens namn är det rimligt att tänka sig att många av de som anklagade Hoffa, i synnerhet medlemmarna i justitiekansler Robert Kennedys ”Fånga Hoffa-grupp”, var mer bekymrade över Hoffas kontroll över strategiska sektorer i ekonomin än vad de var om mutor och korruption.

Men oavsett deras motiv, så gjorde Hoffas personliga korruption deras jobb lättare. Han gjorde inte Teamsters någon tjänst genom att använda medlemmarnas pengar för privat vinning och aktivt undergräva den fackliga solidariteten.

Personcentrerat ledarskap

Oavsett hur färgstark Hoffas korruption må ha varit, så var det hans ledarskapsstil som fick värre och mer långsiktiga konsekvenser för fackföreningen. Problemet var inte att han centraliserade ledarskapet. Det skulle ha varit omöjlig för Hoffa att förvandla Teamsters till en nationell kraftkälla och förhandla fram ett huvudavtal för transportindustrin, om fackföreningen hade fortsatt vara uppsplittrad och decentraliserad. Problemet var att han gjorde ledarskapet *personcentrerat*.

Hoffa är berömd för att ha arbetat dygnet runt och ha lagt sig i även de allra minsta fackliga frågorna, och ha gått så långt som att lämna ut sitt telefonnummer och ta emot avgiftsfria telefonsamtal från enskilda medlemmar för att hjälpa dem med deras problem. Till skillnad från många fackföreningsledare förskansade han sig inte i fackföreningens högkvarter. Han begav sig ofta till lokala fackföreningslokaler, fraktkvarter och strejkvakter för att träffa medlemmar.

Vi kan förvisso beundra Hoffas arbetsmoral och hängivelse, och det är förståeligt att hans sorts jordnära ledarskap skapade en pålitlig lojalitet från de som gynnades av det. Men Hoffas hårda arbete grundades på en syn på fackföreningen som kopplade samman uppbygget av Teamsters' makt med ett fördjupande och utvidgande av hans egen personliga makt.

På samma sätt som Ludvig XIV tillkännagav att ”*l'état c'est moi*” (staten, det är jag), så förkunnade Hoffa i grund och botten att ”*le syndicat, c'est moi*” (fackföreningen, det är jag). Vi ser hur detta skildras i *The Irishman*, när Al Pacinos Hoffa försöker återta ordförandeposten i Teamsters efter att han släppts ur fängelset. När han får frågan varför han vill bli ordförande igen, är hans enda svar att ”det är min fackförening”.

Ibland ökade det faktiskt fackföreningens styrka, som när han koncentrerade sin makt och tämjde regionala Teamsterfurstendömen för att upprätta huvudavtalet. Andra gånger hjälpte det bara Hoffa. Det var fallet när han 1956 gick ihop med maffiabossen John ”Johnny Dio” Dioguardi i New York för att ge fullmakt åt flera ”formella lokalavdelningar” – lokalavdelningar utan medlemmar som kontrollerades av Dioguardi – för att få kontroll över New Yorks gemensamma råd. Det gav Hoffa ett fotfäste i öst när han befäste sin makt under sin väg till ordförandeposten.

Vissa ser sådana handlingar, och ett oräkneligt antal belöningar från arbetsgivare och interna maktmanövrer som Hoffa iscensatte, som bevis på hans överlägsna pragmatism, hans villighet att göra det som krävdes för att få ett avtal. Men när han befäste makten hos sig som person, så undergrävde Hoffa styrkan hos den fackförening han kämpade så hårt för att bygga.

Det beror på att hans enväldiga, personcentrerade ledarskap stärkte tanken att han, den starke ledaren, kunde fixa arbetarnas problem – inte arbetarna själva. Det kanske gynnade Hoffa, i

synnerhet inom ramen för en hårt reglerad och uppsplittrad transportindustri där han kunde spela ut små transportföretag mot varandra, vilka i sin tur kunde föra vidare kostnaderna för avtalen till sina kunder. Men det var inte någon livskraftig strategi på sikt, speciellt i ett sammanhang där industrin avreglerades och sammanslagningar gjordes, och där de Teamsterledare som kom efter Hoffa definitivt inte hade hans skicklighet och karisma.

Beskyddarskap och ett ledarskap utan ansvar

Det är frestande att se den nedgång som följde på Hoffas försvinnande som ett ledarskapsproblem. Uppenbarligen var de Teamsterordförande som kom efter honom jämförelsevis menlösa och ryggradslösa, åtminstone fram till Ron Carey. Det är möjligt, att om Hoffa hade kommit tillbaka till makten så kanske han hade givit ett effektivare svar på den kris som både fackföreningar och transportindustrin ställdes inför på 1970- och 1980-talen.

Men den verkliga frågan vi bör ställa är varför det ledarskap som kom efter Hoffa var så svagt. Och ansvaret för det ligger otvetydigt hos Hoffa själv.

När Hoffa befäste sin makt, skapade han ett beskyddarnätverk inom fackföreningen där framförallt lojalitet värderades högt. Samtidigt genomförde han strukturreformer för att befria Teamsters' tjänstemän från redovisningsansvar inför medlemmarna. De som rättade in sig i Hoffas led fick stora fördelar, medan de som inte gjorde det krossades.

Grundbulten i Hoffas beskyddarnätverk var det system med flera löner och pensioner som han skapade för Teamsters' tjänstemän. Vid IBT:s kongress 1961, den första där Hoffa satt ordförande, godkände delegaterna skapandet av "Familjeplanen", en plan enbart för tjänstemän, liksom en "Plan för anslutna", ämnad för alla som var anställda av fackföreningen. Tjänstemän kunde ofta utnyttja båda, eftersom de både var anställda och hade sina valda poster.

Delegaterna ändrade också Paragraf 5 i stadgarna och lät förbundets tjänstemän få lön från underordnade organ, vilket legitimerade praktiken att få flera löner för något som ofta var låtsasjobb. Hoffa använde dessa olika pensioner och löner som kraftfulla motiv för att hålla tjänstemännen i schack, eftersom han hade makt att både dela ut dem och ta tillbaka dem. De fungerade som det kitt som höll ihop Teamsterbyråkratin.

Medan beskyddarskapet drog byråkratin närmare Hoffa, var det hans stadgereformer som befriade tjänstemännen från redovisningsansvar inför medlemmarna. Bland de viktigaste var att lokala fackföreningsbyråkrater och företagsrepresentanter automatiskt utsåg delegater till kongressen, och på så sätt nästan blev av med alla medlemsvalda delegater. Hårdare krav på mötesnärvaro och "god status" gjorde det svårare för basmedlemmar att kandidera. Den centrala ledningen fick ensidigt makt att slå ihop lokalavdelningar, flytta medlemmar mellan lokalavdelningar, utfärda speciella rättigheter för grupper av medlemmar och gå ihop med andra fackföreningar. Ordföranden fick makt att införa förmyndarskap efter eget gottfinnande, utöva nästan obegränsad kontroll över organ på mellannivå, som regionala konferenser, och bestämma dagordningen för de nationella kongresserna.

Denna ledningsstruktur gjorde det möjligt för ett skikt ansvarsbefriade opportunister och jasägare att befästa sig i fackföreningen. När Hoffa väl var borta var det de som hade makten – folk som de framtida ordförandena Frank Fitzsimmons, Roy Williams och Jackie Presser. De delade Hoffas

förkärlek för beskyddarskap och att agera i eget intresse, men saknade hans stridbarhet, karisma eller strategiska skarpsinne. De var sällsynt oförberedda, faktiskt ointresserade, för att ta itu med utmaningarna med den avreglering av lastbilstransporterna och de industrisammanslagningar som ödelade transportindustrin och i själva verket avvecklade Hoffas NMFA.

Maffiainflytande

Hoffas förbindelser med maffian är odiskutabla. Och det är också odiskutabelt att maffian har haft en avsevärd kontroll över fackföreningen. Diskussionen gäller i vilken mån maffiaförbindelserna försvagade Teamsters, eller om det var ett hårdfört accepterande av den verklighet som det innebar att verka inom den omoraliska "djungeln" inom transport-och verkstadsindustrin i början och mitten av 1900-talet.

Hoffa höll med om det sistnämnda. "För 20 år sedan [omkring 1939]", förkunnade Hoffa, "fick arbetsgivarna alla möjliga ligister att jobba för sig som strejkbrytare. Nu har vi några stycken och då blir det ett väldigt väsen."

Det är också Hollywoods vinkling. Filmen *F.I.S.T.* från 1978 med Sylvester Stallone baseras fritt på Hoffas liv, och visar fackföreningsmedlemmar som går ihop med lokala maffiamedlemmar för att "övertyga" företaget, *Consolidated Trucking*, att organisera sig fackligt. Och Danny DeVito, som regisserade dramadokumentären *Hoffa* från 1992, sa angående hans band till maffian: "Det är klart att han kände dem. Det är klart att han gjorde affärer med dem. Men kontrollerade de honom? Inte alls. Det som kontrollerade Hoffa var hans strävan att göra allt för att hjälpa människorna i sin fackförening."

Sanningen om maffians inflytande i Teamsters var en helt annan. Även om det stämmer att en del Teamsteravdelningar organiserades med stöd från maffian, så var maffians syfte med att bli insyltade med fackföreningarna att gynna maffian, inte medlemmarna.

De fick det de ville: hundratals miljoner dollar i olagliga lån från Centrala pensionsfonden (känd som "Maffiabanken"), utbetalningar från arbetsgivare i utbyte mot ett släpphänt eller icke existerande genomdrivande av avtal, arrangemang med "låtsasarbetsgivare" för att fylla kompanjonernas plånböcker, möjlighet att utpressa lokala småföretag genom att hota att hindra leveranser, och så vidare.

Om verkliga, arbetande Teamstermedlemmar gynnades av dessa åtgärder så var det en ren slump. Och de medlemmar som vågade ifrågasätta kompissarrangemangen riskerade bokstavligen livet. Inget av detta hjälpte medlemmarna i Hoffas fackförening. Istället undergrävde det deras förmåga att hålla sina fackföreningsledare ansvariga och skaffa sig bättre avtal.

Ingen vägbeskrivning för arbetarrörelsens framtid

Hoffas rykte som en av 1900-talets stora arbetarledare är välförtjänt. Han var en outtröttlig kämpe, en talangfull organisatör och en mästerlig förhandlare. Men det motsäger inte att han var korrumpierad, eller att han gjorde långvarig skada för Teamsters genom att blanda ihop fackföreningens makt med sin egen personliga makt. Han röjde vägen för den svaghet och nedgång som kom efter honom.

Det är inte särskilt meningsfullt att se Hoffa som modell för dagens arbetarrörelse. Han var beredd att konfrontera arbetsgivarna, men hade heller inget mot att mysa med dem om det gynnade hans syften. Han kämpade verkligen för många medlemmars materiella intressen, men svek också många av dem. Och även om han personligen kanske höll sig nära medlemmarna, så fortsatte den fackförening som han skapade att sätta byråkraternas intressen framför medlemmarnas intressen långt efter att han var borta.

Teamsters ger en del viktiga, dåligt studerade exempel för de som försöker förbättra arbetarnas livsvillkor idag. Men det har mindre med Hoffa att göra än med traditionerna från hans organisatorisk mentor, Farrell Dobbs. Dessa traditioner av tålmodigt organiseringsarbete på verkstadsgolvet tillsammans med en konstruktiv strategi och bredare social vision, var den kraft som besjälade strejken på UPS i USA 1997, en av de största och mest framgångsrika strejkerna i USA:s arbetarhistoria. Det är en tradition som förstår att fackföreningens styrka inte kommer från en fräck och listig förhandlare. Den kommer från medlemmarna.